

РЕШЕНИЕ

№ 18424

гр. София, 29.05.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XXVI КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в
публично заседание на 02.05.2025 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Наталия Ангелова

ЧЛЕНОВЕ: Ванина Колева
Мариета Райкова

при участието на секретаря Розалия Радева и при участието на прокурора Цветослав Вергов, като разгледа дело номер **2631** по описа за **2025** година докладвано от съдия Наталия Ангелова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 63в от Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН). Образувано е по касационна жалба на Агенция „Пътна инфраструктура“ (АПИ), подадена чрез юрисконсулт Д., против решение № 408 от 31.01.2025г., постановено по н.а.х.д. № 8149/2024 г. по описа на Софийски районен съд, Наказателно отделение, 10-ти състав, с което е отменен Електронен фиш [ЕГН] на АПИ, с който на К. С. Б. с ЕГН [ЕГН] на основание чл.187а, ал.5, вр. чл.179, ал.3а от ЗДвП е наложена глоба в размер на 1800лева, за нарушение по чл.139, ал.7 от ЗДвП.

В касационната жалба са изложени доводи за нарушение на материалния закон - касационно основание по смисъла на чл.348, ал.1, т.1 от НПК, вр. чл.63в ЗАНН. Иска се отмяна на обжалваното решение и постановяване на друго по съществото на спора, с което да бъде потвърден издаденият електронен фиш.

В съдебно заседание касаторът, редовно призован, не се представлява.

Ответникът – К. С. Б. с ЕГН [ЕГН], чрез адв. Н. от САК с писмен отговор оспорва касационната жалба. В съдебно заседание, чрез адвокат – Н. поддържа оспорването и доводите в отговора.

Представителят на Софийска градска прокуратура излага становище за неоснователност на касационната жалба.

Административен съд София - град, като прецени допустимостта и основателността на касационната жалба по наведените в нея касационни основания, предвидени в чл.348, ал.1 от

НПК, съгласно разпоредбата на чл.218, ал.1 от АПК, във връзка с чл.63, ал.1 от ЗАНН, ангажираните по делото доказателства и съобразно закона, намира за установено следното: Касационната жалба е процесуално допустима, като подадена в срок и от надлежна страна, срещу съдебен акт подлежащ на касационен контрол пред Административен съд – [населено място].

Разгледана по същество касационната жалба е неоснователна.

Софийски районен съд, въз основа на събраните по реда на НПК доказателства, е установил следната фактическа обстановка:

На 20.02.2023 г. в 14:48 ч., с устройство № 10192, представляващо елемент от електронната система за събиране на пътни такси по чл. 10, ал. 1 от Закона за пътищата /ЗП/, намиращо се на път А-6, км 60+705, с посока намаляващ километър, част от Р. пътна мрежа, е установено нарушение, срещу „Транспрес Грийн“ ЕООД, като ползвател на товарен автомобил ДАФ ХФ 480 ФАР, бил съставен електронен фиш за налагане на имуществена санкция за нарушение установено от електронната система, с който на основание чл. 187а, ал.2, т.3 вр. ал.3 вр. чл.179, ал. 3б от ЗДвП на дружеството е наложена "имуществена санкция" в размер на 2500 лв. за нарушение на чл.102, ал.2 ЗДвП. На 27.02.2024г. законният представител на дружеството посочил, че превозното средство с рег. [рег.номер на МПС] е управлявано от К. Б.. Въз основа на подадената декларация бил издаден и Електронен фиш [ЕГН] на АПИ, с който на К. С. Б. с ЕГН [ЕГН] на основание чл.187а, ал.5, вр. чл.179, ал.3а от ЗДвП е наложена глоба в размер на 1800лева, за нарушение по чл.139, ал.7 от ЗДвП, на основание, че за посоченото МПС не е заплатена дължимата пътна такса съгласно чл. 10, ал.1, т.2 от ЗП. Нарушението е квалифицирано по чл.139, ал.7 ЗДвП. В ЕФ е записано, че независимо от налагането на административното наказание, К. Б. дължи и заплащане на съответната такса по чл.10б, ал.5 ЗП съобразно категорията на ППС в размер на 71 лв.

СРС е приел за установена изцяло посочената в ЕФ фактическа обстановка, но от правна страна основателност на жалбата на основание допуснати процесуални нарушения при издаването му - словесно не било посочено, че бил издаден друг ЕФ срещу дружеството, неправилна квалификация на нарушението, от текстовото описание не ставало ясно, че отговорността на Б. е ангажирана именно като водач на ППС с рег. [рег.номер на МПС], административно наказателното обвинение е неясно, а посочването, че не е заплатена дължимата такса не посочвало, кой следва да я заплати; посоченото, че няма валидна маршрутна карта или валидна тол декларация, също показвало, че в ЕФ не били посочени конкретните обстоятелства, при които е извършено нарушението. На основание чл. 3 ЗАНН, съдът е приложил чл.189ж, ал.1 ЗДвП в редакцията преди ДВ бр.13/2024г., като е приел, че към датата на издаване на конкретния ЕФ не е било допустимо посоченото в него нарушение да се санкционира с такъв акт. По тези съображения ЕФ е отменен.

Преценка на касационната инстанция:

Постановеното решение е валидно, допустимо и правилно като резултат при следните допълнителни и коригиращи мотиви:

Действително е допуснато съществено нарушение при издаването на процесния ЕФ, тъй като не е посочено К. Б. въз основа на какви обстоятелства е имал задължение за плащането на дължимата тол-такса вместо лицето, подало декларацията в качеството на собственик/ползвател на ППС. ЕФ е издаден въз основа на декларация, предоставена от представителя на търговско дружество, обозначено като „собственика/ползвател“ на ППС и по чл.187а, ал.4 ЗДвП за това кое лице е управлявало ППС на конкретната дата и час. Видно от чл.10, ал.2 ЗП, плащането на таксата може да бъде извършено както водача, така и от собственика/ползвателя на ППС. Декларацията по

чл.187а, ал.4 ЗДвП не може да прехвърли сама по себе си отговорност за плащане на таксата на водача, без да са изложени конкретни основания, които еднозначно определят водачът на ППС като отговорно за плащането на таксата лице към датата и часа са регистрираното нарушение. В процесния ЕФ не е посочено дори и качеството на водач на ППС на К. Б..

Посочената непълнота на ЕФ съставлява съществено нарушение на правото на защита на наказаното лице – на правото му да разбере въз основа на какви факти и обстоятелства е ангажирана отговорността му и да организира защитата си срещу тях. В тази част решението на СРС е правилно.

Настоящата инстанция не споделя изводите на СРС, че не е предвидено правомощие на АПИ за издаване на ЕФ за нарушения по чл. 179, ал. 3б ЗДвП. Действително, разпоредбата на чл. 189ж, ал. 1 ЗДвП препраща към чл. 179, ал. 3 ЗДвП, но при систематичното му тълкуване следва, че същото включва и текста на алинея 3б на нормата на чл. 179. Основание за това, съдът намира в чл. 189ж, ал. 7 ЗДвП, според който по отношение на ЕФ за нарушение по чл. 179, ал. 3 - 3б се прилагат разпоредбите на чл. 189, ал. 10 и следва да се прилага за предходните алинеи. Същото следва и от чл. 189ж, ал. 1 ЗДвП, който препраща към чл. 167а, ал. 3 ЗДвП, който от своя страна също препраща към чл. 179, ал. 3б ЗДвП. Подобна препратка по отношение издаването на ЕФ се съдържа и в чл. 167а, ал. 4 от ЗДвП. Тази техника не изключва волята на законодателя АПИ като национален орган, на който е предоставено правото да събира таксите и управлява националната ТОЛ система, да санкционира нарушението „неплащане на такси“ чрез издаване на ЕФ и на основание чл. 179, ал. 3б от ЗДвП. Плащането на таксите, движението на ППС по платената републиканска пътна мрежа и нарушението се установяват чрез техническо устройство, т.е. без участието на административен орган, в които случаи, съгласно легалната дефиниция за понятието ЕФ се издава такъв – пар.6, т.63 от Допълнителните разпоредби на Закона за движението по пътищата. Нарушението „неплащане на такса“ не води до отнемане на права, поради което по силата на закона не е изключено издаването на ЕФ за същото нарушение, по арг. от чл.189, ал.4 ЗДвП.

Изменението на чл. 189ж ЗДвП, в сила от 13.02.2024 г. – изрично предвиденото, че при нарушение по чл. 179, ал. 3 - 3б, установено и заснето от електронната система по чл. 167а, ал. 3, може да се издава електронен фиш в отсъствието на контролен орган и на нарушител за налагане на глоба или имуществена санкция в размер, определен за съответното нарушение, са в потвърждение на извода за допустимост да бъде издаден ЕФ в казус като процесния, а не обратното. Издаването на акт за установяване на административно нарушение и впоследствие НП не може да изпълни унифицирани изисквания по правото на ЕС във връзка с нарушението „неплащане на такси“, към датата на издаване на процесния ЕФ.

Така в съдържанието на ЕФ е включено и уведомяване за извършеното нарушение „неплащане на такси“, както изисква уведомлението по приложение II към 24, параграф 2 от Директива (ЕС) 2019/520 на Европейския парламент и на Съвета от 19 март 2019 година за оперативната съвместимост на електронни системи за пътно таксуване и за улесняване на трансграничния обмен на информация за неплащане на пътни такси в Съюза, Обн. L ОВ. бр.91 от 29 март 2019г., в сила към датата на възникване на фактите, описани в процесния ЕФ. Органите на АПИ, като национална структура, която отговаря за събирането на тол-таксите, следва да спазва изискването по чл.24, пар.1 от същата директива. ЕФ като единствен предвиден акт по националното право за нарушението „неплащане на такса“ към процесната дата на нарушението, следва да съдържа и данни, съответстващи на уведомителното писмо по Директивата. Така съгласно чл.24, пар.2 от Директивата, уведомителното писмо въз основа на образца, посочен в приложение II, следва да съдържа данни за следното: информация за естеството, мястото, датата и часа на нарушението

„неплащане на пътна такса“, заглавието на текстовете от националното право, чиито разпоредби са нарушени, правото на обжалване и на достъп до информация и съответната санкция и когато е приложимо, данни за уреда, който е използван за установяване на неплащането на пътна такса.

Процесният ЕФ съдържа посочените данни в приложение II, но нарушава друга разпоредба по правото на ЕС – относно възможността за освобождаване от административно-наказателна отговорност. В съответствие със задължението за уведомяване по разпоредбата на директивата е и предвиденото по чл. 2, пар. 7 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/204 на Комисията от 28 ноември 2019г. относно подробните задължения на доставчиците на Европейската услуга за електронно пътно таксуване, минималното съдържание на заявлението за област на Европейската услуга за електронно пътно таксуване, електронните интерфейси, изискванията за съставните елементи на оперативната съвместимост и за отмяна на Решение 2009/750/ЕО: "Доставчиците на европейската услуга за електронно пътно таксуване /ЕУЕПТ/ информират незабавно ползвателите на ЕУЕПТ за всеки случай на недеklarирана пътна такса във връзка с неговата сметка и предлагат възможност за отстраняване на нередността преди предприемането на принудителни мерки, когато такава е предвидена съгласно националното законодателство". По националното право АПИ има качеството на национален орган, който събира пътните такси и доставчик на услугата по електронно пътно таксуване, съгласно чл.10, ал. 10, ал. 11 и ал.12 от ЗП. Във всички случаи, отговорността за прилагане на изискванията по правото на ЕС в разглежданата област, е на АПИ. Така с издаването на процесния ЕФ, АПИ е задължена да спазва изискването по чл.24 от Директивата за изпращане на уведомително писмо и прилагане на възможността по чл.2, пар.7 от Регламента за освобождаване от административно-наказателна отговорност при плащане на дължимата таксата в определен срок, преди да приеме, че при неплащане се счита за наложена посочената в ЕФ санкция за извършено нарушение „неплащане на пътна такса“ по терминологията, използвана в Директивата.

В казуса по делото с издаването на процесния ЕФ посочените изисквания по процедурата не са изпълнени, тъй като се съдържа уведомяване, че отговорността за нарушението отпада при плащане в 14-дневен срок на компенсаторна такса -в размер на 450 лв. по чл.10, ал.2 ЗП, при дължима такса за ползване в размер на 71 лв. Посоченото в ЕФ „освобождаване от административнонаказателна отговорност“ не съответства на чл.2, пар.7 от Регламента – на основание плащането на дължимата такса, поради което националната разпоредба е следвало да бъде оставена без приложение още при издаването на ЕФ. Разпоредбите на Регламента са в сила и с пряко приложение в държавите членки - регламентът се прилага от 19.10.2021г. съобр. чл.7 от същия. Доказателствата не установяват АПИ да е предприела действия в изпълнение на такава процедура, поради което в случая не е предоставена възможност за освобождаване от отговорност чрез плащане на дължимата такса за заснетото МПС .

Директива (ЕС) 2019/520 относно изискването за връчване на уведомително писмо и изричното му разграничено от акта за налагане на санкция за нарушението „неплащане на пътна такса“ е транспонирана от българския законодател със ЗИД на ЗП, обн. ДВ, бр. 13/2024 г. В тази връзка са въведените нови разпоредби на чл. 10б, ал. 7-9 ЗП (в сила от 01.01.2024г. и с последващо изменение от 13.02.2024г.), с които в съответствие и с чл. 2, § 7 от Регламента е предвидено изрично уведомяване на собственика или ползвателя на ППС, за което има действащ договор с доставчик на услуга по електронно събиране на такса за изминатото разстояние, в случаите на частично или непълно деклариране на тол данни, като на собственика или ползвателя се предоставя възможност да заплати дължимата такса в срок от 14 дни от уведомяването и при заплащане на таксата в този срок не се образува административнонаказателно производство. Съгласно мотивите към законопроекта, измененията имат за цел транспонирането на

европейското законодателство относно заплащането на тол таксите и по-конкретно въвеждането на национална уредба, която да кореспондира на чл. 2, § 7 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/204 на Комисията от 28 ноември 2019г.

Поради неспазването на изискването за уведомяване в процесния случай и предоставяне на възможност за плащане с освобождаване от отговорност, произтичащо пряко от цитираните разпоредби на правото на ЕС, процесният ЕФ е издаден при допуснато съществено нарушение на процедурата по реализиране административно-наказателната отговорност.

Също приложената национална санкционна разпоредба с ЕФ не съответства на правото на ЕС, предвид постановеното Решение от 21 ноември 2024г. по преюдициално дело C-61/23. Съгласно същото, член 9а от Директива 1999/62/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 1999 година относно заплащането на такси от тежкотоварни автомобили за използване на определени инфраструктури, изменена с Директива 2011/76/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 27 септември 2011 г., трябва да се тълкува в смисъл, че посоченото в него изискване за съразмерност не допуска система от наказания, която предвижда налагане на глоба или имуществена санкция с фиксиран размер за всички нарушения на правилата относно задължението за предварително заплащане на таксата за ползване на пътната инфраструктура, независимо от характера и тежестта им, включително когато тази система предвижда възможността за освобождаване от административнонаказателна отговорност чрез заплащане на „компенсаторна такса“ с фиксиран размер. В случая санкцията по чл. 179, ал. 3б ЗДвП е абсолютно определена, т. е. фиксирана, и не дава възможност за преценка на конкретни факти, които обуславят конкретната тежест на нарушението. За всички нарушения от този вид, независимо дали изцяло не е платена таксата или частично, независимо от изминатите километри и конкретната тежест на пътното превозно средство е предвиден един и същ размер на наказанието. Поради противоречието ѝ с чл. 9а от Директива 1999/62/ЕО, националната санкционна норма следва да бъде оставена без приложение. От всичко изложено следва, че процесният фиш е издаден при съществено нарушение на процесуалните правила, всяко от които съставлява самостоятелно основание за отмяната му, което е и постановено с оспореното съдебно решение.

С оглед изложеното, не са налице касационни основания по смисъла на чл. 348, ал. 1 НПК, вр. чл. 63в ЗАНН за отмяна на съдебното решение.

Водим от гореизложеното и на основание чл. 221, ал. 2 АПК, вр. чл. 63в ЗАНН Административен съд София - град, XXVI касационен състав,

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА решение № 408 от 31.01.2025г., постановено по н.а.х.д. № 8149/2024 г. по описа на Софийски районен съд, Наказателно отделение, 10-ти състав.

Решението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: